

Jaarverslag

Educatieve Federatie Interactum

2015

Voorwoord

Vooruitkijken

Wellicht een beetje vreemd om een verslag, waarin teruggeblikt wordt, te voorzien van een voorwoord met de titel 'vooruitkijken'. Toch is dat wat tijdens het verslagjaar in Interactumverband met regelmaat heeft plaatsgevonden. Dat kan ook niet anders vanwege het karakter van de opleidingen die samen de educatieve federatie vormen. Tijdig anticiperen op externe en interne ontwikkelingen en voorzien waar kansen liggen is voor onze organisaties een voorwaardelijke basis om als monosectorale hogescholen op kwaliteit te kunnen overleven. Het motto "Beter samen, samen beter" is daarmee onlosmakelijk verbonden.

In dat kader is in 2015 veel aandacht uitgegaan naar het versterken van de samenwerking met Driestar Educatief, Viaa en de CHE. In eerste instantie in het Center of Expertise Persoonlijk Meesterschap, maar in het afgelopen jaar verder uitgewerkt in een op te richten coöperatie Radiant medio 2016. Bij dit collectief heeft ook de Thomas More Hogeschool zich aangesloten. Daarmee is een krachtig netwerk van negen hogescholen ontstaan dat bij de start van het studiejaar 2015/2016 één op de drie leraren voor het primair onderwijs opleidt. Waarbij het ontwikkelen van persoonlijk meesterschap de rode draad vormt. In april 2015 is in enkele landelijke dagbladen een gezamenlijke advertentie geplaatst naar aanleiding van de behaalde accreditatie door betreffende opleidingen. Onder de kop 'Goed bezig!' worden alle kinderen van Nederland gefeliciteerd met hun geweldige leraren. Door samen te werken aan onderwijsontwikkeling, praktijkonderzoek en kennisdeling gaan de geaccrediteerde opleidingen vol vertrouwen en met veel energie met het werkveld aan de slag om onderwijs iedere dag een beetje rijker te maken.

De agenda van het Interactumbestuur stond grotendeels in het teken van het (mede)vormgeven van en uitvoering geven aan het beleidsdocument 'Opleiden voor de toekomst' van de Vereniging Hogescholen. In dossiers als toelaatbaarheid (toelatingstoetsen), bekostiging, deeltijdonderwijs, project 10vdl (peer reviews) en HO-brede vraagstukken als uitvoering prestatieafspraken en flexibilisering zijn in landelijke overleggen gezamenlijke standpunten over het voetlicht gebracht.

Het verder vormgeven van de master Leren en Innoveren en het ontwerpen en ontwikkelen van nieuwe masters past in het streven naar het aanbieden van een doorgaande lijn in een loopbaanlang leren van bachelor naar master.

Over bovenstaande en andere zaken als internationalisering, professionalisering (BKE, SKE etc.), de Interacademiale en Interactumdag wordt op de volgende pagina's verslag gedaan. Het maakt inzichtelijk hoe de leden van Interactum 'Samen beter, beter Samen' in 2015 hebben vorm gegeven. Daaruit blijkt dat een goed functionerend kwaliteitsgericht netwerk als Interactum van belang is. Met dank aan allen die zich hiervoor hebben ingespannen.

Vooruitkijkend zie ik Interactum opgaan in Radiant. Met het oog op de toekomst een gewenste ontwikkeling. Interactum mag geschiedenis worden als het motto maar meegenomen wordt naar de toekomst. Dan worden we samen nog 'rijker'.

Drs. T.H. van den Akker
Voorzitter Educatieve Federatie Interactum

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Inleiding	6
Wat is Interactum?	6
Missie: Samen beter, beter samen...	6
Organisatiestructuur	7
2. Het bestuur	8
Bestuurssamenstelling	8
Bestuursvergaderingen	8
Ledenraad	9
3. Maatschappelijke context en resultaatgerichte acties Interactum	10
a. Toelating en assessments	10
b. Project 10voordeleraar: toetsing - peer reviews	10
c. Verbreding samenwerking	10
d. Centers of expertise	11
e. De kwaliteit van hogescholen	11
f. Overlegstructuren	12
4. Commissies en projecten	13
De Managementgroep	13
Netwerk Kwaliteitszorg	13
Lokettengroep Internationalisering	13
Netwerk 'ICT en Media'	13
Netwerk P&O	13
5. Financiële middelen en faciliteiten	15
Bijlagen:	
Bijlage 1: Commissies, projecten en netwerken	16
Bijlage 2: Facts & Figures	20

1. Inleiding

Wat is Interactum?

Interactum is een federatie van monosectorale hogescholen (pabo's), die verspreid liggen over Nederland. In dit samenwerkingsverband participeren Hogeschool de Kempel in Helmond, de Katholieke Pabo Zwolle, de Marnix Academie in Utrecht, Iselinge Hogeschool te Doetinchem en Hogeschool iPabo in Amsterdam/ Alkmaar.

De Interactumhogescholen werken op bestuurlijke en strategische thema's nauw samen en treden zo veel mogelijk ook gezamenlijk naar buiten op.

In dit jaarverslag wordt in de verschillende hoofdstukken uiteen gezet waar deze samenwerking in het afgelopen jaar toe heeft geleid.

Missie: Samen beter, beter samen...

De partners binnen Interactum zijn autonome bestuurlijke instellingen. Zij vormen samen een federatie en het federatief verband heeft een meerwaarde in de volgende opzichten:

- De hogescholen zetten vooral in op het vervullen van een spilfunctie in hun eigen regio.
- Daarnaast willen de Interactumhogescholen ook leidend zijn ten aanzien van de strategische vraagstukken die op de HBO-instellingen afkomen en ze willen mede zelf de agenda bepalen. Hierin onderkennen de Interactumhogescholen een gezamenlijk belang.
- Interactum wil bij het ontwikkelen van de beleidsagenda van lerarenopleidingen vooraan staan en op de ontwikkelingen anticiperen en de Interactuminstellingen weten zich hierbij gesterkt door hun kwaliteitsstatus (Elsevier en Keuzegids 2015).
- De samenwerkende partners zien Interactum als een lerend netwerk, waarin kennis wordt gedeeld én waarin ruimte is voor coalities met anderen partners. (Zie ook hoofdstuk 2. en hoofdstuk 3.c en 3.d).

>> Interactumhogescholen: samen en meer...<<

Het netwerk Interactum bestaat bij de gratie van de individuele leden. De partners maken door middel van het bovenstaande motto: "Samen beter, beter samen" duidelijk, dat zij de federatie zien als een ondersteunend netwerk voor onder andere bestuurders en managers, met ook een herkenbare, inhoudelijke focus.

Organisatiestructuur

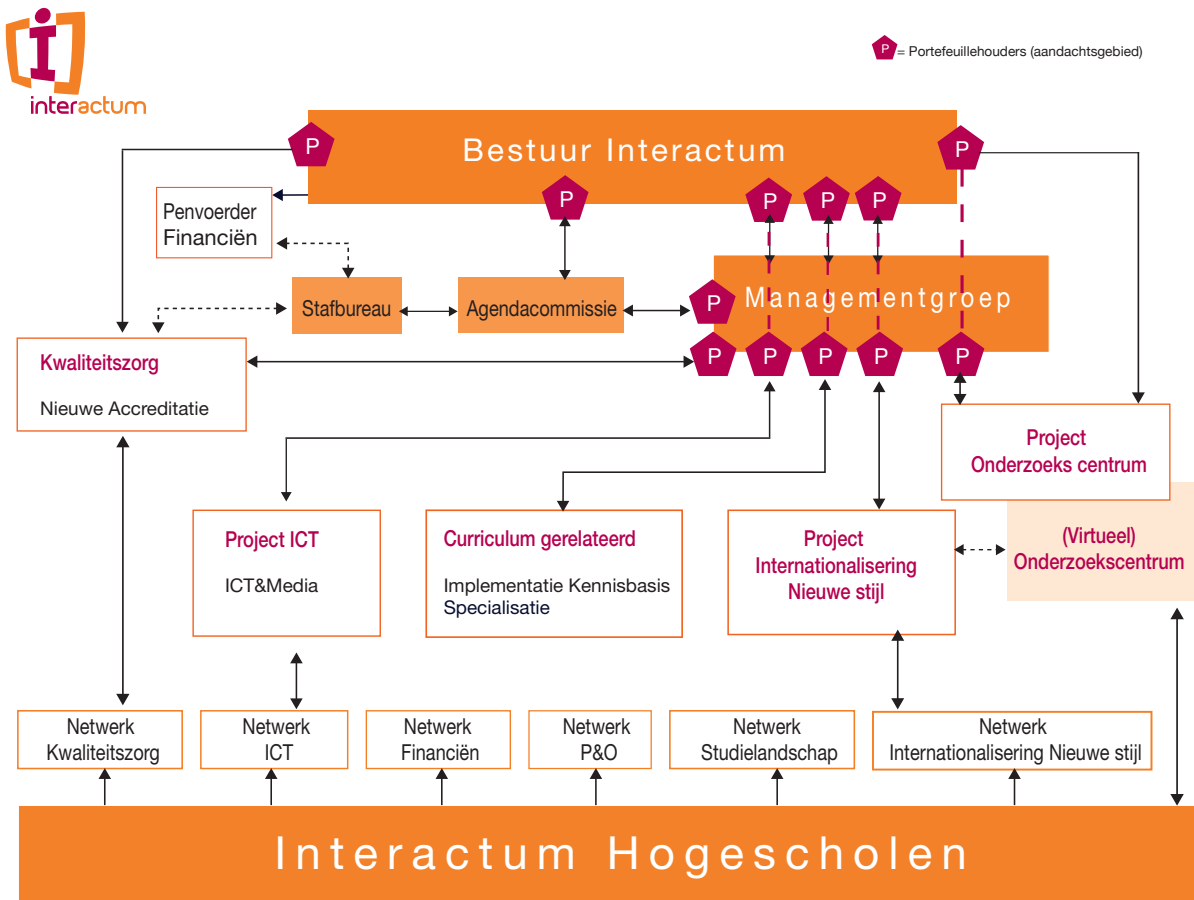
De federatie kent een bestuur dat is samengesteld uit de voorzitter of het tweede lid van het College van Bestuur van elke de bij de federatie aangesloten instelling.

Daarnaast kent de federatie commissies, zoals de managementgroep. Van elk van de aangesloten instellingen is een opleidingsmanager afgevaardigd in deze commissie.

De mogelijkheid bestaat om Interactumbreed netwerkgroepen te formeren, die kennis uitwisselen op specifieke terreinen, zoals bijvoorbeeld het netwerk van kwaliteitszorgfunctionarissen en het netwerk P&O. In het jaarverslag wordt door de verschillende commissies en groepen kort verslag gedaan van ondernomen activiteiten.

Tot slot beschikt de federatie over een stafbureau, dat bestaat uit de voorzitter van de federatie (0,2 fte), een senior beleidsmedewerker (0,3 fte) en een managementassistente (0,3 fte).

Netwerkstructuur

2. Het bestuur

Bestuurssamenstelling

Het bestuur van de federatie wordt gevormd door de voorzitter of tweede lid van de Colleges van Bestuur van de bij de federatie aangesloten hogescholen:

- Drs. T.H. van den Akker (Hogeschool de Kempel te Helmond), voorzitter van de federatie en portefeuillehouder accreditatie en professionalisering docenten
- Drs. J.W. Heijmans (Katholieke Pabo Zwolle), penningmeester van de federatie en portefeuillehouder internationalisering, blended learning en flexibilisering
- Mw. dr. J. Snippe MBA (Marnix Academie te Utrecht), portefeuillehouder onderzoek, masters/BKO, accreditatie en professionalisering van docenten
- Drs. M.A. Otten (Iselinge Hogeschool te Doetinchem), portefeuillehouder internationalisering, blended learning en flexibilisering
- Drs. W.W. Roelofs (Hogeschool iPabo te Amsterdam/ Alkmaar) tot 1 mei 2015, portefeuillehouder onderzoek, masters/BKO en professionalisering docenten. Met ingang van 1 mei 2015 werd de heer Roelofs opgevolgd door mw. drs. A. Bredée.

Voor het stafbureau zijn werkzaam: de beleidsmedewerker mw. drs. J.M-L. Tertoolen en de managementassistente, mw. H. von Bannisseht.

Met ingang van juli 2014 is vanuit Thomas More Hogeschool een bestuurder als toehoorder aanwezig bij de Interactumbestuursvergaderingen, in de persoon van drs. A.J.M. Groot Zwaaftink of mw. drs. D.H. van Kammen.

Bestuursvergaderingen

Uitgezonderd de vakantieperiode komt het bestuur eenmaal in de vier tot zes weken voor een vergadering bijeen en vaker indien dat nodig wordt geacht. Deze vergaderingen vinden in principe roulerend plaats op één van de vijf Interactumhogescholen of op één van de ZEG-hogescholen: Hogeschool Viaa, Christelijke Hogeschool Ede en Driestar Educatief tijdens een overlegdag met een brede agenda (zie ook hoofdstuk 3).

In 2015 hebben o.a. de volgende onderwerpen op de agenda van het bestuur gestaan:

- Participatie in landelijk overleg.
De betrokkenheid van Interactum bij landelijke overleggen stond ook in 2015 prominent op de agenda van het bestuur. Deels betrof het een voortzetting van activiteiten van voorgaande jaren, maar er werden ook nieuwe thema's aan de agenda toegevoegd, zoals de invoering van de toelatingstoets voor de pabo's, de bekostiging van de hogescholen in relatie tot de verwachte afname van het aantal instromende studeren, de strategische agenda 'Wendbaar en weerbaar' en het beleidsdocument: 'Opleiden voor de toekomst' van de Vereniging Hogescholen. Naast de Vereniging Hogescholen en het Bestuurlijk Overleg, was er aandacht voor ontwikkelingen binnen LOBO en contacten met OCW. Onderwerpen op de agenda waren onder andere: het project 10voordeleraar (m.n. met betrekking tot toetsing en peer reviews), toelaatbaarheid, instroom en doorstroom, wetenschap en technologie, deeltijdonderwijs/flexibilisering/blended learning, BKE/SKE en centers of expertise, ook als onderdeel van de uitvoering van de prestatieafspraken.

- **Kwaliteitszorg / accreditatie.**
Voor 2018 staat BKO op de rol. In het Interactumbestuur zijn, ter voorbereiding op deze visitatie, vragen gesteld als: trekken de hogescholen opnieuw gezamenlijk op door bv. te kiezen voor een gezamenlijke visitatiecommissie en het houden van onderlinge benchmarks? Hierover is met de ZEG-hogescholen van gedachten gewisseld en ook om te komen tot een gezamenlijk visitatiecluster.
- **Internationalisering.**
In 2015 hebben de Interactumhogescholen zich gebogen over nieuw (gezamenlijk) internationaliseringsbeleid. Nuffic is gevraagd de huidige situatie op de hogescholen in beeld te brengen en advies uit te brengen voor nieuw beleid o.a. op het terrein van de internationale stage voor studenten. Uitgangspunt daarbij is dat het beleid moet passen bij de visie en het beleid van de individuele hogescholen en tevens antwoord moet geven op de vraag op welke terreinen de hogescholen gezamenlijk kunnen optrekken.
- **Onderzoek en kenniscirculatie.**
Over dit thema is in Interactumverband gesproken, mede in relatie tot NRO-aanvragen en de NWA. De Interactumhogescholen en de ZEG-partners werken sinds 2012 samen binnen het center of expertise 'Persoonlijk Meesterschap', rond bezielde professionaliteit. De eigen agenda van de Interactumhogescholen is daarnaast vooral gericht op de ontwikkeling van (nieuwe) masteropleidingen, in samenwerking met de ZEG-hogescholen.

>> **Educatief centrum: Radiant** <<

- **Toekomst Interactum: Radiantverband.**
In 2015 heeft de samenwerking tussen Interactum, Thomas More Hogeschool en de ZEG-hogescholen prominent op de agenda gestaan met als doel om te komen tot een geformaliseerde vorm van samenwerking in de vorm van een coöperatie met een duidelijke kennis- en onderzoeksagenda, onder de naam Radiant.

Zie ook hoofdstuk 3: Maatschappelijke context en resultaatgerichte acties Interactum.

Ledenraad

De ledenraad, die bestaat uit de bestuursleden van Interactum en de overige leden van de Colleges van Bestuur van de Interactumhogescholen, is bijeengekomen voor een algemene ledenvergadering op 15 mei 2015. Op de agenda stonden formele zaken zoals het algemeen jaarverslag 2014 (voor intern en extern gebruik) en de concept jaarrekening 2014. Zowel het jaarverslag als de jaarrekening werden goedgekeurd. Ook het bestuursreglement en het reglement algemene ledenvergadering zijn – ongewijzigd – opnieuw voor twee jaar vastgesteld. In 2015 zijn twee bestuurders afgetreden: de heer J. Heijmans (KPZ) en de heer W. Roelofs (iPabo). De heer J. Heijmans is herbenoemd en de plaats van de heer Roelofs is ingenomen door zijn opvolger, mw. A. Bredée.

Van het jaarverslag 2014 is er een digitale versie op de Interactumwebsite geplaatst (www.interactum.nl). Een hard copy van een verkorte versie van het jaarverslag is beschikbaar gesteld.

3. Maatschappelijke context en resultaatgerichte acties Interactum

a. Toelating en assessments

De gezamenlijke hogescholen van Interactum ondersteunen het pleidooi voor een hogere (instroom)kwaliteit in de pabo's. De invoering van een toelatingstoets kan daaraan bijdragen, maar de hogescholen hebben, samen met de ZEG-hogescholen wel kenbaar gemaakt dat zij vragen hadden bij het tempo van de invoering. Hierover heeft vervolgens overleg plaatsgevonden tussen een delegatie van Interactum/ZEG en de Vereniging Hogescholen. De hogescholen hebben in hun regio's afspraken gemaakt om te voorkomen dat studenten gaan 'shoppen' bij andere hogescholen, als zij de toets niet zouden behalen. In de managementgroep was afgesproken dat de hogescholen elkaar op de hoogte zouden houden van wat zich mogelijk aan 'studentbewegingen' in de regio's zou aftekenen.

Voor een beperkte periode (oorspronkelijk alleen voor 2015) was het mogelijk om in individuele gevallen bij een zich aanmeldende student een toelatingsassessment af te nemen. In LOBO is bepaald dat alle hogescholen hieraan zelf een invulling geven. Interactumhogescholen deden dat bijvoorbeeld in een intakegesprek of door de beoogde student deel te laten nemen aan een practicum.

b. Project 10voordeleraar: toetsing - peer reviews

De Interactumhogescholen vormden, samen met Thomas More Hogeschool en de ZEG-hogescholen, een gezamenlijk cluster voor de in 2015 te organiseren peer reviews.

>> Een gezamenlijk cluster: peer reviews <<

Op 13 november vond de peer reviewdag plaats, waarbij de focus lag op de mens- en maatschappijvakken.

Eind 2015 heeft de regiegroep van de Vereniging Hogescholen zich gebogen over de samenstelling van de stuurgroep 10voordeleraar. De hogescholen kunnen zelf kandidaten aandragen.

c. Verbreding samenwerking

1. Hogeschool Viaa, CHE en Driestar Hogeschool

De al eerder in gang gezette versterking van de samenwerking tussen Interactum, de ZEG-hogescholen en Thomas More Hogeschool stond ook in 2015 op de Interactumagenda. In de loop van 2015 werd toegewerkt naar een rechtsvorm (een coöperatie) voor de samenwerking, die in 2016 geëffectueerd zal worden, onder de naam Radiant. Naast de formele ontwikkeling van dit nieuwe samenwerkingsverband werd in toenemende mate op de Interactumvergaderingen geconstateerd dat strategische beleidsthema's geplaatst moesten worden op een gezamenlijke Radiantagenda. Dat gold met name voor de volgende onderwerpen voor de hogescholenagenda: de uitvoering van de prestatieafspraken, de bekostiging van de hogescholen in relatie tot een compensatieregeling voor de terugloop van instromende studenten, de strategische agenda van de Vereniging Hogescholen, afgestudeerden van de pabo's in het VMBO (onderzoek ResearchNed), een in te richten voorlopersgroep flexibilisering (lerarenagenda), het opzetten van academische werkplaatsen (pilots) en het aanhaken bij de Nationale Wetenschap Agenda (NWA). Daarnaast zetten de hogescholen in Radiantverband ook al in op de verkenning van een eigen onderzoeksagenda (onderzoek en kenniscirculatie). In wezen wordt daarmee voortgebouwd op de bin-

nen CEPM geïnitieerde activiteiten rond persoonlijk meesterschap (een rode draad door de pabo's) en de koppeling met en invulling van (nieuwe) lectoraten. Binnen Radiantverband werden ook de mogelijkheden verkend voor nieuwe masteropleidingen (bekostigd en onbekostigd) en het aanbieden van Associate Degrees.

2. Open Universiteit

In het kader van een academische opleidingsvariant (premaster) werken drie Interactumhogescholen samen met de Open Universiteit. Hiervoor hebben de hogescholen met de OU een samenwerkingsovereenkomst afgesloten die in 2015 opnieuw werd ondertekend. Wel werd geconstateerd dat studeerbaarheid van het programma een dilemma vormt en dat bij studenten kan leiden tot uitstelgedrag. Overleg met de OU bleek soms lastig te realiseren, al erkent de OU samen met de Interactumhogescholen dat de studenten meer ondersteuning behoeven. Voor de Interactumhogescholen speelde ook dat de samenwerking een duidelijker meerwaarde op het terrein van onderzoek voor de hogescholen zou moeten hebben.

d. Centers of expertise

Vier van de vijf Interactumhogescholen hebben samen met Driestar Educatief in Gouda en Hogeschool Viaa (voorheen de Gereformeerde Hogeschool) Zwolle een gezamenlijke aanvraag ingediend bij de Review Commissie voor een Center of Expertise Persoonlijk Meesterschap. De Review Commissie heeft over deze aanvraag positief geoordeeld en het Ministerie van OCW heeft dit oordeel overgenomen. In 2014 heeft de Christelijke Hogeschool Ede zich bij het Center aangesloten.

>> Persoonlijk Meesterschap als rode draad <<

In het najaar van 2014 heeft de Review Commissie geconstateerd dat hoewel het Center wel voortgang heeft geboekt richting een CoE zoals de Review Commissie voor ogen staat, CEPM niet voldeed aan de voor dat moment geldende criteria voor een CoE en de daaraan gekoppelde financiële middelen. De minister heeft het advies van de Review Commissie overgenomen, maar tevens aangegeven het thema van CEPM een belangwekkende thema te vinden en samen met het center op zoek te willen gaan naar een andere financieringsmogelijkheid. In 2015 heeft het ministerie op basis van een geactualiseerd plan van aanpak besloten de samenwerkende hogescholen in het center voor twee jaar een subsidie toe te kennen ten behoeve van ontwikkelingen op het terrein van persoonlijk meesterschap in de curricula van de hogescholen en het werken aan verduurzaming.

e. De kwaliteit van hogescholen

Imago en beeldvorming blijft een belangrijke thema voor de Interactumhogescholen. Uit zowel de monitor van Elsevier (NSE) als de Keuzegids 2015 bleek opnieuw een hoge waardering voor de Interactumhogescholen.

Bij de NSE stond Hogeschool de Kempel bovenaan in de lijst van opleidingen voor leraren basisonderwijs. De Katholieke Pabo Zwolle stond op een gedeelde tweede plaats. Iselinge Hogeschool en de Marnix Academie deelden de zesde plaats. De iPabo nam de achttiende plaats in beslag. Alle Interactumhogescholen scoren ruim boven het gemiddelde.

In de Keuzegids 2015 (voltijd) stond Hogeschool de Kempel in de regio zuid op nummer 1 en op de tweede plaats in het totaaloverzicht van de pabo's. Katholieke Pabo Zwolle en Iselinge Hogeschool stonden op de eerste plaats in respectievelijk de regio's noord en midden/oost.

In het totaaloverzicht stond de Katholieke Pabo Zwolle op de derde plaats en Iselinge Hogeschool op een gedeelde zesde plaats. De Marnix Academie stond op een gedeelde elfde plaats en de iPabo op de vijftiende plaats van de in totaal 43 opleidingen voor leraar

basisonderwijs.

Bij de deeltijdopleidingen stonden Hogeschool de Kempel en de Katholieke Pabo Zwolle genoemd in de top 5 van kleine aanbieders (Keuzegids 2015).

>> **Goed bezig!** <<

De kwaliteit van de Interactumhogescholen werd ook bevestigd tijdens de accreditatie. Samen met de ZEG-hogescholen constateerden de Interactumhogescholen dat de pabo's goed bezig zijn en naar aanleiding van de behaalde accreditatie werd er in enkele landelijke dagbladen een gezamenlijke advertentie geplaatst onder bovenstaande kop, waarin alle kinderen in Nederland werden gefeliciteerd met hun geweldige leraren.

f. Overlegstructuren

De Interactumhogescholen participeren in verschillende overleggen, waarin onderwerpen op de agenda staan die cruciaal zijn voor het functioneren van de instellingen in het landelijk circuit.

De bestuursleden waren aanwezig op de vergaderingen van de Algemene Vergadering en het Bestuurlijk Overleg Lerarenopleidingen van de Vereniging Hogescholen. Waar mogelijk en/of wenselijk kan besloten worden tot een Interactumstandpunt en/of voorgenomen besluit. In 2015 gold dat, opnieuw, vooral voor de ontwikkelingen met betrekking tot het project 10voordeleraar en de inzet om te komen tot peer reviews als een passende vorm van toetsing overige vakken. Ook op het thema instroom en doorstroom lieten de Interactumhogescholen een gezamenlijk geluid horen.

Interactumbestuursleden kunnen zich, indien nodig, laten vertegenwoordigen door dhr. Van den Akker, voorzitter van Interactum.

Op de LOBO-vergaderingen waren de Interactumhogescholen vertegenwoordigd door leden van de Colleges van Bestuur, directeuren en/of een van de managers van de Interactumhogescholen.

Binnen Interactum behartigde dhr. M. Otten de belangen van de Interactumhogescholen naar buiten toe op het terrein van internationalisering ten aanzien van mogelijkheden voor (Europese) subsidies en –regelgeving.

4. Commissies en netwerken

De Managementgroep

In 2015 is de managementgroep verschillende keren in vergadering bijeen geweest. Op de agenda van de managementgroep stonden o.a. landelijke en federatiegerelateerde onderwerpen zoals accreditatie, BKE/SKE, instroomassessment en –toetsen en peer reviews. De jaarlijkse interacademiale – sportdag voor studenten – werd gehouden in het Ronald McDonald Centre in Amsterdam en werd georganiseerd door de iPabo. De jaarlijkse Interactumdag voor medewerkers van de hogescholen stond in het teken van Wetenschap & Technologie en werd georganiseerd door de Katholieke Pabo Zwolle. Collegiale uitwisseling en ondersteuning vormt een belangrijk en terugkerend onderwerp op de agenda van de managementgroep.

Netwerk Kwaliteitszorg

In 2015 heeft de NVAO de Interactumpabo's een vernieuwde accreditatie verleend. Vier Interactumpabo's zijn beoordeeld met een 'goed': Hogeschool de Kempel, Iselinge Hogeschool, Katholieke Pabo Zwolle en de Marnix Academie.

Naast de visitatie van de opleiding zijn Iselinge Hogeschool, de Marnix Academie en de Katholieke Pabo Zwolle ook gevisiteerd voor hun opleidingsscholen. Deze visitaties zijn met een positieve beoordeling afgerond.

>> Master Leren en Innoveren <<

De Marnix Academie is binnen Interactum penvoerder voor de Master Leren en Innoveren. Naast de al bestaande uitvoeringslocatie Utrecht zijn er twee uitvoeringslocaties, in Zwolle en Helmond, bijgekomen. Er is gezamenlijk ingezet op het verder vormgeven van de master.

Lokettengroep Internationalisering

Studenten bij Interactumhogescholen die stage gaan lopen in het buitenland werden daarop voorbereid tijdens een conferentiedag in Zwolle. Deze voorbereiding richtte zich op twee loketten: Suriname en de Nederlandse Antillen.

Lokethouders onderhouden contacten met de scholen en schoolbesturen in deze landen en bezoeken eenmaal per jaar de in het buitenland stagelopende studenten.

Netwerk 'ICT en Media'

ICT-specialisten van de verschillende Interactumpabo's ontmoetten elkaar om kennis te delen over innovaties in het onderwijs met behulp van ICT en elkaar zo te ondersteunen in curriculumontwikkelingen en beleidsadviezen. Iedere Interactumpabo geeft deze collega's de ruimte om in het netwerk te kunnen participeren.

Netwerk P&O

Begin 2015 is binnen het bestuur van Interactum gesproken over een korte notitie met daarin opgenomen een denkrichting voor de ontwikkeling van een nieuw sociaal statuut. Op basis van die notitie is o.a. bepaald om te overleggen met de P&O-functionarissen in de hogescholen

over het thema 'duurzame inzetbaarheid' (HRM-beleid: kwaliteiten, functies en rollen, rolprofielen). Daartoe is een werkbijeenkomst voor de P&O-functionarissen georganiseerd halverwege het jaar. De intentie is uitgesproken om het thema duurzame inzetbaarheid vaker te agenderen in het netwerk en over en weer werkbezoeken te organiseren om ook buiten de eigen hogeschool te kijken.

5. Financiële middelen en faciliteiten

Interactum en haar activiteiten worden gefinancierd door de hogescholen zelf, op basis van de jaarlijks vastgestelde begroting en volgens een vaste verdeelsleutel.

Sinds april 2014 is het stafbureau van Interactum gehuisvest in Het Nieuwe Kantoor (HNK) aan de Weg der Verenigde Naties 1 te Utrecht. Daar beschikt het stafbureau over een werkruimte voor de beleidsmedewerker en de management assistente en kan gebruik worden gemaakt van verschillende vergaderruimtes, te reserveren via HNK.

a. De managementgroep

Samenstelling van de managementgroep

In 2015 waren de volgende managers van de Interactumhogescholen en Thomas More Hogeschool actief betrokken in de managementgroep:

- Mw. A. van Eindhoven (Iselinge Hogeschool), voorzitter
- Dhr. J. Kieft (Katholieke Pabo Zwolle)
- Dhr. M. Lemmen (Hogeschool de Kempel)
- Dhr. K. Bakker (Hogeschool iPabo)
- Mw. M. van Rossum (Marnix Academie)
- Mw. A. van der Graaf (Thomas More Hogeschool), met ingang van 1 september

Activiteiten en resultaten

Kwaliteit hogescholen

Hogescholen werken aan hun kwaliteit maar moeten hun kwaliteit ook bewijzen. In 2015 stond voor de managementgroep deze uitdaging centraal.

>> Kwaliteitsverhoging en samenwerking <<

In januari hebben we, samen met de medewerkers kwaliteitszorg van de verschillende hogescholen, gesproken over het accreditatietraject en onze samenwerking op dat gebied. Over de meerwaarde van onderlinge audits en het meelesen van elkaars documenten was men zeer positief. Er zijn afspraken gemaakt over de gebruikmaking van elkaars expertise.

BKE/SKE

Samenwerking op het gebied van BKE/SKE is onderwerp van gesprek zowel in het bestuur als in de managementgroep. De verschillende mogelijkheden van professionalisering op dit terrein zijn naast elkaar gelegd en standpunten zijn besproken. Iedere pabo kiest hierin een eigen weg.

Instroom

Naar aanleiding van de aangepaste toelatingseisen voor de Pabo is er gesproken over de gevolgen voor de instroom en in dat kader ook over de organisatie van de instroomtoetsen en de vormgeving van het assessment. Voorstellen over de opzet van het assessment werden met elkaar gedeeld zodat iedere pabo deze weer af kon stemmen met de pabo's in de eigen regio. De stand van zaken van de kennisbasistoets voor het cohort 2011-2012 en de gevolgen voor studenten en de organisatie zijn besproken. De afstemming hierover in de managementgroep geeft weer input voor de keuzes die er in de eigen hogeschool gemaakt moeten worden.

Peer Review

2015 stond ook in het teken van Peer Review. Interactumpabo's hebben in 2014 ervaring opgedaan met dit fenomeen door een Vakkendag te organiseren. Deze Vakkendag werd in november herhaald voor de kunstvakken en de generieke kennisbasis. Hiermee blijven de Interactum pabo's een stap vooruit lopen op de landelijke ontwikkelingen. Voor de vakken aardrijkskunde, geschiedenis en natuur en techniek werd tegelijkertijd de landelijke peer review uitgevoerd onder toezicht van 10vdleraar. De managementgroep is een groot voorstander van deze werkwijze die bijdraagt aan een voortdurende accreditatiewaardigheid van onze opleidingen.

Interacademiaale

Binnen Interactum is er ruimte voor ontmoeting, zowel voor collega's als voor studenten. De Interacademiaale sportdag voor studenten vond plaats op 27 maart op het Ronald McDonald Centre in Amsterdam. De iPabo verzorgde het programma op deze locatie vol sportieve uitdagingen. Het is een jaarlijks fenomeen waar naar uitgekeken wordt.

Interactumdag

De Interactumdag op 10 april op de Katholieke Pabo Zwolle stond in het teken van Wetenschap & Technologie. Het programma was een mix van workshops, een uitstapje naar een bedrijf in de omgeving, ontmoeting en collegiaal overleg. De reacties op zowel de Interactumdag als de Interacademiaale waren zeer positief.

Collegiale consultatie

Naast de organisatie van gezamenlijke projecten was er tijdens het overleg van de managementgroep ruimte om kwesties te bespreken en advies te vragen over werkproblemen of uitdagingen binnen de eigen organisaties. Een bespreekpunt dat met enige regelmaat terugkeerde is de manier waarop wij onze organisatie vormgeven. Het was goed om van elkaar te horen welke ontwikkelingen er plaats vinden, hoe dat in de organisatie wordt vormgegeven en welke plaats wij daar zelf bij innemen. Het scherpte ons om steeds op zoek te gaan naar een effectieve eigen werkomgeving. Door de bespreking van bovengenoemde thema's en de bespreking van korte agendapunten zoals de NSE, het BKE/SKE traject, subsidieaanvragen en in- door- en uitstroom gegevens was de agenda van het managementoverleg altijd gericht op kwaliteitsverhoging en samenwerking.

Afstemming Interactumbestuur

De afstemming met het bestuur van Interactum vond twee keer plaats in 2015. Strategische plannen werden toegelicht en beleidsvoornemens besproken. Bespreekpunten waren o.a.: het ontwikkelen van masteropleidingen, beleidsontwikkeling op het terrein van internationalisering en de ontwikkelingen van een intensieve samenwerking met negen pabo's (waaronder de Interactumpabo's) in Radiantverband.

De leden van de managementgroep kijken terug op een succesvolle samenwerking in 2015. De bijeenkomsten van de managementgroep vonden plaats in Utrecht, locatie Koningsbergerstraat 9, na het overleg van LOBO.

b. Kwaliteitszorg

Het netwerk heeft in 2014 in de volgende samenstelling gewerkt:

- Dhr. M. Janssen (Hogeschool de Kempel), voorzitter netwerk
- Mw. J. Kersbergen (Marnix Academie)
- Dhr. A. Looijenga / Mw. N. van der Sluis (Katholieke Pabo Zwolle)
- Mw. M. Biesemaat (Iselinge Hogeschool)
- Mw. H. Wiechers (Hogeschool iPabo)

Activiteiten

Uitkomst visitatie

In 2015 heeft de NVAO de Interactumpabo's een vernieuwde accreditatie verleend. In Nederland zijn zeven pabo's tijdens deze visitatieronde met een "goed" beoordeeld. Vier daarvan behoren tot Interactum.

Naast de visitatie van de opleiding zijn Iselinge Hogeschool, de Marnix Academie en de Katholieke Pabo Zwolle ook gevisiteerd voor hun opleidingsscholen. Deze visitaties zijn

zonder uitzondering ook met een positieve beoordeling afgerond.

Kwaliteit Master Leren en Innoveren

De Marnix Academie is binnen Interactum penvoerder voor de Master Leren en Innoveren.

>> Project Vierslagleren <<

Door het project Vierslagleren zijn de uitvoeringslocaties binnen Interactum met twee uitgebreid. Naast de al bestaande uitvoeringslocatie Utrecht zijn daar Zwolle en Helmond bijgekomen.

Ter afstemming van de methode van evalueren van de opleiding zijn de drie uitvoeringslocatie bijeen gekomen. Dit overleg wordt periodiek herhaald.

Resultaten

1. De vijf hogescholen hebben van de NVAO verlenging van de accreditatie ontvangen. Daarnaast zijn bij hogescholen waar dat van toepassing was, de opleidingsscholen geaccrediteerd.

Instelling	Beoordeling	Bijzonder kenmerk	Accreditatie tot
Hogeschool iPabo	Voldoende	-	29 september 2021
Hogeschool de Kempel	Goed	-	29 april 2021
Iselinge Hogeschool	Goed	-	
Katholieke Pabo Zwolle	Goed	Ontwikkeling van de narratieve professionele identiteit	
Marnix Academie	Goed	Duurzaam hoger onderwijs	

2. Twee hogescholen hebben een bijzonder kenmerk toegekend gekregen.
3. Drie uitvoeringslocaties van de Master Leren en Innoveren hebben de werkwijze rondom het evalueren van de opleiding op elkaar afgestemd.

c. Internationalisering

Samenstelling lokettengroep internationalisering

De commissie bestond in 2015 uit de volgende international officers van de hogescholen:

- Dhr. J-K. Verheij (Marnix Academie)
- Dhr. H. Poulssen (Katholieke Pabo Zwolle)
- Mw. E. Alake-Tuenter (Iselinge Hogeschool)
- Mw. S. Schoenmakers (Hogeschool de Kempel)
- Dhr A. van Kooten (Thomas More Hogeschool)

De iPabo was in 2015 niet betrokken in deze commissie

Activiteiten en resultaten

De belangrijkste activiteit was een door Nuffic geschreven rapport in opdracht van het Interactumbestuur om de internationaliseringsstrategieën van de Interactumpabo's in kaart te brengen. Uit dit rapport kwamen adviezen naar voren die aangaven waar Interactum qua internationalisering staat. Er is tijd nodig om bestuurlijk op één lijn te komen en een gedeelde Interactumstrategie uit te werken, naast de activiteiten die de hogescholen ook individueel ontplooiën. Het advies was om in kleine stappen gezamenlijk op te trekken, daar waar ambities van de hogescholen elkaar raken en te kijken welke activiteiten dan intensivering behoeven of mogelijk moeten worden gemaakt. Het Interactumbestuur heeft n.a.v. het Nuffic rapport de coördinatoren van Marnix en KPZ gevraagd een notitie te schrijven over een passende, actuele aanpak voor de Interactumloketten en een aanpak voor mogelijk nieuwe activiteiten. De eerste versie 'Vensters op de wereld' is in het Interactumbestuur besproken en bijgesteld. De tweede 'light versie' heeft als titel 'Blik op de wereld' en is inmiddels (2016) geaccordeerd.

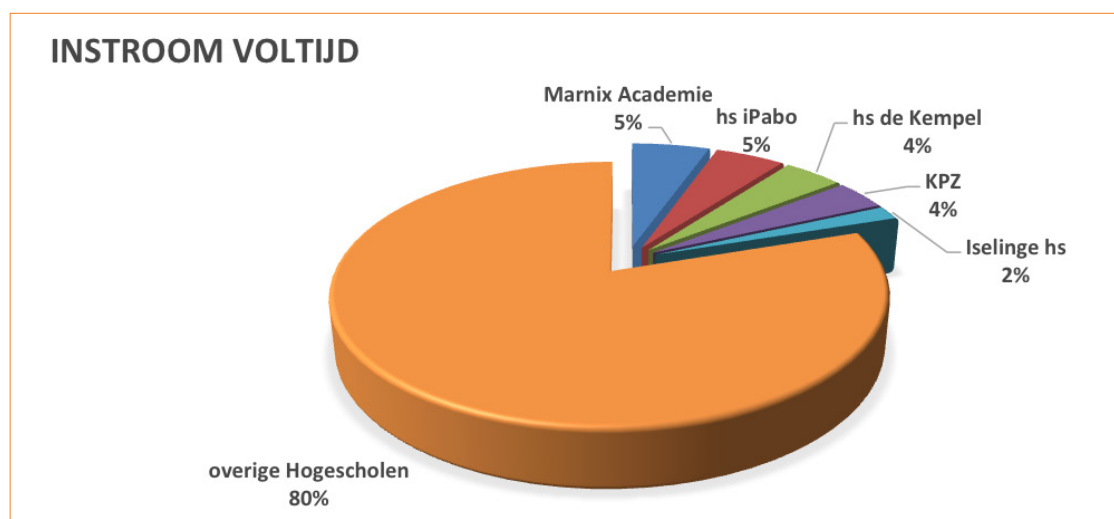
Verder hebben de Interactumpartners hun loketfunctie in Suriname en de Caribbean gecontinueerd en verbeterd. Een kleine veertig studenten maakten er gebruik van. De studenten werden op hun buitenland periode voorbereid op een dag in september 2015, die plaatsvond in Zwolle.

Bijlage 2 Facts & Figures

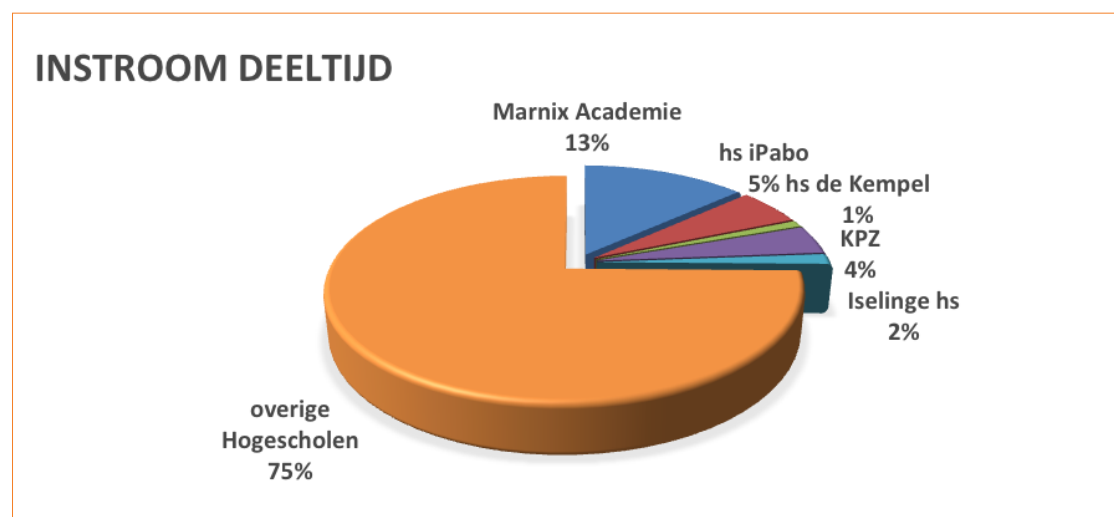
In 2015 nam de instroom van pabostudenten landelijk gezien af in vergelijking met voorgaande jaren. Als een van de oorzaken wordt de invoering van de toelatingstoetsen voor de pabo genoemd en de daarmee samenhangende vrees van met name de potentiële instromers vanuit het MBO om deze toetsen niet te halen en dus op voorhand voor een andere studie te kiezen. Gekeken naar de verdeling van de in 2015 instromende studenten in de Interactumpabo's in het totaal van het aantal instromers in de pabo, viel het volgende op:

In 2015 stroomde 20% van de voltijd pabostudenten in bij een van de Interactumhogescholen (in 2014 was dat 18%). Bij de Katholieke Pabo Zwolle en de iPabo nam het percentage studenten toe, resp. 4% (was in 2014 3%) en 5% (was in 2014 3,5 %). Iselinge Hogeschool en De Kempel verwelkomden nagenoeg hetzelfde percentage studenten als in 2014 en de Marnix Academie zag het percentage studenten teruglopen naar 5% (was ruim 6% in 2014). De laatste hogeschool kende in het jaar daarvoor een zeer sterke groei.

Bij de deeltijdstudenten was percentueel de groei ten opzichte van de landelijke instroom in 2015 nog groter, nl. 25% (was in 2014 20%). Het percentage instromende studenten nam duidelijk toe bij de Marnix Academie en de Katholieke Pabo Zwolle, resp. 13% (was in 2014 7,5%) en 4% (was in 2014 2,5%). Bij Iselinge Hogeschool groeide het percentage instromende deeltijdstudenten van 1% in 2014 naar 2% in 2015. Het percentage deeltijdstudenten bij de iPabo en vooral De Kempel nam daarentegen af, resp. naar 5% (was bijna 7% in 2014) en 1% (was ruim 2% in 2014).

Figuur 1: Instroom nieuwe voltijd pabo-studenten. (bron: Vereniging Hogescholen)

Figuur 2: Instroom nieuwe deeltijd pabo-studenten. (bron: Vereniging Hogescholen)

Stafbureau Interactum

Tekst

Anja Tertoolen, senior beleidsmedewerker
met medewerking van de voorzitters van commissies & netwerken

Redactie

Hedie von Bannisseht, managementassistente
Anja Tertoolen

marnix academie

Interactum – Educatieve Federatie van Lerarenopleidingen

Weg der Verenigde naties 1
3527 KT Utrecht
030 41 00 597
info@interactum.nl
www.interactum.nl
KvK 40482381

